

Our Journey in the Haggadah

Rabbi Hayyim Angel

National Scholar, Institute for Jewish Ideas and Ideals (www.jewishideas.org)

Bible Faculty, Yeshiva University

Tanakh Faculty, Beit Midrash of Teaneck

1. Isaiah 52:12

For you will not depart in haste, nor will you leave in flight; for the LORD is marching before you, the God of Israel is your rear guard.

ישעיהו נב:יב

כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו כיהלך לפניכם ה' ומאספכם א-לקי ישראל:

2. Exodus 12:39

And they baked unleavened cakes of the dough that they had taken out of Egypt, for it was not leavened, since they had been driven out of Egypt and could not delay; nor had they prepared any provisions for themselves.

שמות יב:לט

ויאפו את־הבצק אשר הוציאו ממצרים עגת מצות כי לא חמץ כירגשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם־צדח לא־עשו להם:

3. Deuteronomy 16:3

You shall not eat anything leavened with it; for seven days thereafter you shall eat unleavened bread, bread of distress—for you departed from the land of Egypt hurriedly—so that you may remember the day of your departure from the land of Egypt as long as you live.

דברים טז:ג

לא־תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל־עליו מצות לחם עני כי בחפזון יצאת מארץ מצרים למען תזכר את־יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך:

4. Avot 4:1

Ben Zoma said: Who is wise? One who learns from everyone, as it is said, “From all my teachers I have learned.”

משנה אבות ד:א

בן זומא אומר איזהו חכם הלומד מכל אדם שנאמר (תהלים קי"ט) מכל מלמדי השכלתי.

5. Tosefta Pesahim 10:12

Once Rabban Gamliel and the Sages were gathered together in the home of Ben Zonin in Lydda and they were engaged in the laws of Passover all night until the cock crowed. The tables were removed and they went to the Bet Midrash.

תוספתא פסחים י:יב

מעשה ברבן גמליאל וזקנים שהיו מסובין בבית ביתוס בן זונין בלוד והיו עסוקין בהלכות הפסח כל הלילה עד קרות הגבר הגביהו מלפניהן ונועדו והלכו להן לבית המדרש.

6. Joshua 24:1-7

¹Joshua assembled all the tribes of Israel at Schechem. He summoned Israel's elders and commanders, magistrates and officers; and they presented themselves before God. ²Then Joshua said to all the people, "Thus said the LORD, the God of Israel: In olden times, your forefathers—Terah, father of Abraham and father of Nahor—lived beyond the Euphrates and worshiped other gods. ³But I took your father Abraham from beyond the Euphrates and led him through the whole land of Canaan and multiplied his offspring. I gave him Isaac, ⁴and to Isaac I gave Jacob and Esau. I gave Esau the hill country of Seir as his possession, while Jacob and his children went down to Egypt.

⁵"Then I sent Moses and Aaron, and I plagued Egypt with [the wonders] that I wrought in their midst, after which I freed you—⁶I freed your fathers—from Egypt, and you came to the Sea. But the Egyptians pursued your fathers to the Sea of Reeds with chariots and horsemen. ⁷They cried out to the LORD, and He put darkness between you and the Egyptians; then He brought the Sea upon them, and it covered them. Your own eyes saw what I did to the Egyptians.

יהושע כד: א-ז

(א) וַיֵּאסֹף יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׂכֻמָּה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְרָאשֵׁי וּלְשֹׁפְטָיו וּלְשֹׁטְרָיו וַיִּתְּצֻבוּ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים: (ב) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־הָעָם כֹּה־אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּעֵבֶר הִנָּהּ יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תָּרַח אָבִי אֲבִרָהָם וְאָבִי נָחוֹר וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים: (ג) וַאֲסַח אֶת־אֲבִיכֶם אֶת־אֲבִרָהָם מֵעֵבֶר הִנָּהּ וְאוֹלֹךְ אוֹתוֹ בְּכָל־אֶרֶץ כְּנָעַן וְאַרְבַּע וְאַרְבָּה אֶת־זֶרְעוֹ וַאֲתָרְלוֹ אֶת־יִצְחָק: (ד) וַאֲתָן לְיִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַאֲתָנִי לַעֲשׂוֹ אֶת־הָר שְׁעִיר לְרֶשֶׁת אוֹתוֹ וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מִצְרַיִם: (ה) וַאֲשַׁלַּח אֶת־מֹשֶׁה וְאַתָּה אֶת־מִצְרַיִם וְאַתָּה לַעֲשׂוֹ אֶת־הָר שְׁעִיר וְאַחֲרֵי הַזֵּאת אֶתְּכֶם: (ו) וְאוֹצִיא אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם וַתָּבֹאוּ הֵמָּה וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵי אֲבוֹתֵיכֶם בְּרֶכֶב וּבַפָּרָשִׁים יַס־סוּף: (ז) וַיַּצַּעְקוּ אֶל־ה' וַיִּשָּׁם מֵאֵפֶל בִּיְנֵיכֶם וּבֵין הַמִּצְרַיִם וַיָּבֹא עָלֵיו אֶת־הָיָם וַיִּכְסְהוּ וַתִּרְאֵינָה עֵינֵיכֶם אֶת־אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בְּמִצְרַיִם וַתִּשְׁבּוּ בַּמִּדְבָּר יָמִים רַבִּים:

7. Deuteronomy 26:5-10

⁵You shall then recite as follows before the LORD your God: "My father was a fugitive Aramean. He went down to Egypt with meager numbers and sojourned there; but there he became a great and very populous nation. ⁶The Egyptians dealt harshly with us and oppressed us; they imposed heavy labor upon us. ⁷We cried to the LORD, the God of our fathers, and the LORD heard our plea and saw our plight, our misery, and our oppression. ⁸The LORD freed us from Egypt by a mighty hand, by an outstretched arm and awesome power, and by signs and portents. ⁹He brought us to this place and gave us this land, a land flowing with milk and honey. ¹⁰Wherefore I now bring the first fruits of the soil which You, O LORD, have given me."

דברים כו: ה-י

(ה) וְעִנִּיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲרָמִי אֲבִד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיִמָּה וַיֵּגֶר שָׁם בְּמִתִּי מַעֲט וַיְהִי־שָׁם לִגֹּי גָדוֹל עַצוֹם וְרַב: (ו) וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה: (ז) וַנִּצְעַק אֶל־ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע ה' אֶת־קִלְנוֹ וַיִּרָא אֶת־עֲנִינוֹ וְאֶת־עַמְלָנוּ וְאֶת־לִחְצָנוּ: (ח) וַיּוֹצֵאֵנוּ ה' מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבְזֵרַע נְטוּיָה וּבְמֶרְא גָדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמִפְתִּים: (ט) וַיָּבֵאֵנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתְּרָנוּ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ: (י) וְעַתָּה הִנֵּה הֵבֵאתִי אֶת־רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתָּה לִּי ה'...